

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2:50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.
Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Копернина (Линдога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи авертає ся лише на попередне застереження. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 15 кр. від стрічки.

Що з вами стало ся о. Дудрович?!

Таке питання поставила редакція «Дѣла» при дописи з Бережан, в якій було подано, що згаданий пан-отець зголосив свою кандидатуру на посла до «Селянської Ради», в Бережанах, на письмі, московским язиком, а зголосив тоту кандидатуру против народного кандидата, селянина п. Тимотея Старуха, навряд заявам ріжних передвборчих зборів в Бережанщині та навряд самій «Селянській Раді».

Що з вами стало ся о. Дудрович? — питає наївно «Дѣло», немов би оно і не здогадало ся, що се є природний вислід его власної, консолідаційної політики. Не один о. Дудрович скацапів від часу славетної консолідації та не в одній Бережанщині діє ся така кириня. Богато мусіло би «Дѣло» питати, заким всіх би запитало: «що з вами стало ся?» — всіх тих, що знеохочені хиткою, неясною політикою львівських консолідаторів, збаламучені покликамі до єдності з кацапами в імя опозиції, перейшли зовсім у табор негаторів нашої народної ідеї.

Се сумне, але правдиве! Бо ще у великій мірі допомагає сій еволюції натиск з польської сторони. Народовці стали Полякам недогідними, бо вже занадто розросли ся, підвигнули ся, осьвідомили народ. Тому Поляки зачали з шовінізмом поборювати народовців, всіх їх, без ріжниць, назвавши радикалами, гайдамаками, мало що не анархістами. За теж до московфілів очевидячки звертають ся, як не з прихильністю, то бодай з толеранцією; они догіднійші Полякам, бо їх діяльність сприяє зрост руского елемента в Галичині. І з сеї причини слабодухи, кариєровичі та інші «хитрі Малороси» подають ся в сю

сторону, звідки тепліший вітер віє, переходять нишком в табор, де можна, не вирікаючи ся по імені рускости — не бути Русином, не перестаючи бути патріотом (в теорії) — виречи ся своєї вітчизни, не наражаючи себе Полякам — бути «русским мучеником», не працюючи на народній ниві — стати «рянійшим діятеlem»!

Чому ж так само не питає ся «Дѣло»: «Що з вами стало ся п. др. Олесницький? Чому ви відступили свій певний повіт московфілови, а самі кандидуєте в непевнійшій? Що з вами стало ся о. Бобикевич, що ідете до Жидачева поручувати кандидатуру о. Давидяка? Що з вами стало ся патріоти Коломийщини, що доускаєте до такої оргії кацапства, яку завів адв. Дудикевич? Що вами стало ся народовці жовківського повіта, що ані чичиркнете супротив узурпованої кандидатури кацапа д-ра Короля? І т. д. і т. д. Чому не має відваги «Дѣло» спитати ся так аж до останку?»

Прецінь показує ся, як на долони, що лише там удержала ся консолідація, де є кацапський кандидат, там отуманені політикою Романчука народовці пруть воду на кацапські лотоки. А всюда, де виступив кандидат народовець, там консолідацію зірвали кацапи і без огляду на народовців ставлять своїх кандидатів. Так стало ся в Бережанщині, так пішло народовцям в Сокальщині, на те саме заносить ся в Станиславові, так буде, на жаль, ще в кількох повітах. Коли при консолідації ходило о взаїмне перехитренє себе, то «Діло» рішучо остало ся в дураках! Нехайжеж не о. Дудровича, а самого себе запитає: що мені таке стало ся з тою дурноголовою консолідацією?!

Наталь Вахнянин.

Причинки

до історії рускої справи в Галичині в літах 1848—1870.

З роком 1860. почало ся в нас в Австрії житє конституційне. 20. жовтня вишов диплом царський; 26. лютого 1861. р. видав міністер Шмерлінг статuti для поодиноких країв коронних.

Як заховали ся ми, Русини, під той час?

Великий пригадає собі, що вість о наданю свобод конституційних зворучила і в нас широкі надії на подутшенє долі. Доношено на нас до Відня, інтриговано, копано під нами ями, зроблено замах на наше письмо руске, недопущено Русинів до висших становиць в поодиноких урядах, — часи змінили ся, все скінчило ся. Тепер, при житю конституційнім, вискажемо приподно і сьміло наші гадки і кривди; уімінемо ся о своє, придбаємо добра для народу, — буде гаразд в нашій рускій хаті. Так думав кождий, і кождий оживотворив ся надіями.

У сьвятім Юрі ішло ще ревійше. Скоро появил ся жовтневий диплом, ще не знав ніхто, який статут одержить Галичина, а вже зібрали ся на сьвятій вечер проводирі нашого народу у палаті митрополічій, і давай писати письмо довіря (Vertrauensadresse) до п. Шмерлінга. Письмо виготовлено, і з ним удала ся окрема депутация до Відня. Цілюю поїздки було, щоб порозуміти ся з міністерством що-до статута краєвого і виборчої ординації.

Папове депутати заїхали щасливо до Відня і, що найважнійше, нараджували ся спільно з паном Шмерлінгом над уложенем статута для Галичини.

Результатом сих нарад був стан річи, посеред котрого нині живемо, то значить *результатом нарад було, засудженє нас на вічну меншість в соїм, зданє нас, як кажуть, на ласку-неласку польської більшої соїмової.* За що? Ото за те,

б)

О. Я. Кониський.

Молодий вік Максима Одиця.

(Хроніка з давноминулого).

IV.

Посумовавши ще якийсь час на батьковій могилі, Одинець встав, положив перед хрестом три земних покони і пішов до діда по матери, до отця Корній Малинки, що жив напроти, тільки через майдан.

І сам о. Корній і життя його варто того, щоб сказати про них кілька коротких слів.

Він був останнім в Кобзарівці, а сим й на всю Україну, виборним попом. Того часу, з якого починаєть ся моя хроніка, йому було вже літ сімдесят, але се був бадерий, жвавий, постатний дід з довгою, густою, білою бородою і чисто голомазій. Він був попович до стародавнім сотеннім батюшці в Мриші; один він був у батьків, тим то вони, найначе мати, незвичайно пестила його, заповадливо піклвала ся коло його і довго не хотіла віддавати до семинарії, щоби там не обіжали її „малу дитину“. Сам батько та дякон його Тичина учили Корній, аж доки

йому не прийшла чотирнадцята весна. Тоді старий Малинка мовив до жінки:

— Слухай, попадя, що казати-му тобі: годі вже тобі держати сина біля боку, час йому на свої ноги, паробіка з його такій, хоч зараз женить...

— Ой попе, попе! чи не гріх тобі отаке казати... почала була хлипати матір, але піп зараз спинив її.

— Годі, годі, ти мовчи та слухай, що я казати-му, колись було хлопців такого віку виряжають на науку в Січ, а тепер... піп журливо похилив головою... Не козаковати вже нам, шаблі і ржа перейшла. Так коли не в козацьку Січ, дак в попівську нехай іде. Одвезу його в Чернигов до семинарії, ректор там мій товариш, він хоч і чернець, а душа у його козака... Дак ти, жінко, лаштуй що треба Корнієви і виряжай його в дорогу.

— Попе! Іване! нехай би ще дитина погуляла дома, хоч годок... воно ще мале — блабла попада.

— Ні, ві! сказано: час і годі.

Попадя не змагала ся більш, бо тямала, що у її пова: «сказав, відтяв і мовчи».

Небавом піп казав наймитови запрягти найбільшого волового воза, поклав на віз два мішки мідних грошей, взяв Корній і одвіз його

на греблю, де було кілька водяних млинів, а між ними і церковний.

— Ну, сину! — мовив піп до Корній: — оце тобі віз і гроші і мішки: сїдай отут під млином і купуй жито, що везти-муть люде на продаж; купуй за всі гроші; що купиш, нехай зараз Хома (дід мірошник) перемелює на борошно. А як усе перемелеш, вези борошно до дому. Прощай! — і з сим словом піп рушив до господи.

За кілька день після того, як Корній привіз навантажений віз борошна, піп згадав йому і наймитови злаштувати в дорогу три кінських вози парокін і на два з них розложити мішки з борошном.

— Поїдеш сину до Чернигова і повезеш борошно; там ти його спродай та на ті гроші й мусиш контентовати ся в семинарії; улаштувай ся, як сам знавиш; ти вже не мала дитина, а паробок.

Жито того часу було дуже дешево; за десять кіп можна було в Чернигові добути і купити в хаті і харч: одначез і борошно було дешево і не диво, що Корнієви грошей за два вози борошна стало ледви на два роки прожитку.

В семинарії він вчив ся добре; не згірш й поводив ся, хоча часом пустовав і доставав часом за свої пустоти і палі і тройчатку. Ректор

що ми в 50-році так вірили в добрі інтенції центрального ряду, що все були найльояльнішими, що писали місяць перед появленем статуту письмо довіря.

Не хочемо ми з сего вивести конклюдію, будьто згадана віра і льояльність були причинами того, що наступило, ні — але в факті з 26 лютого лежить доказ, що ми, допрошуючи ся у центрального правительства свобід для себе, помилили ся з адресою, бо сей центральний ряд жите конституційне задумав оперти на інших засадах, засадах зовсім противних нашим відносинам і інтересам.

Шмерлінг змінив в статуті кравчим три курії, збив через те Галичину в одну масу, і перший поклав підставу до польского панования у нас. А ми? Ми вислали ему письмо довіря, і радили з ним над удержанем сего панования. Гарна політика! По просту: за ніс нас воджено.

Перше пропамятне письмо в 1861. р. вислане 11. мая. Основною его були жалі на перепроваджоване сервітутів в некористь сільского народу. Наслідки були так великі, що 11. серпня ще раз треба було пригадати ся пану Шмерлінгу з тими жалями, а по 11. серпню пішла регуляція сервітутів тою дорогою, на якій почала ся.

Друге письмо дотикало підвищення дотації сьвященству рускому. В письмі тим стоїть згадано, що вже від десятиох літ Русини о таке підвищення допрошують ся, і що усе іде мабуть ad acta. Наслідком сего другого меморіялу було, що небавом адміністраторам відтягнуто платні адміністраторські. Красні овочі!

В третім меморіялі прошено, щоб Інститутові Ставропигійскому передано право печатаня і продажі учебників для шкіл народних. Що се не стало ся зараз за міністерства п. Шмерлінга, всякому звісно.

Четвертий меморіял з 21. вересня 1861. р. упоминає ся о організації гімназій, відповідну духовим вимогам руского народу.

Відповідь на него одержали ми в ухвалі сойму нашого з 22. червця 1867. р., виключаючій язык руский з усіх гімназій, крім з 4 клас академічної гімназії у Львові.

Але, скаже хто, проводирі наші не могли ва перед всего знати, не могли знати, що п. Шмерлінг введе їх в поле? На те відповідь легка, і лежить в питаню: Чому наші проводирі по першім переведеню виборів до сойму краєвого, на підставі статуту і з того впливаючої ординації виборчої, не запротестовали проти всему? Чому брали уділ в житю конституційнім, чому ішли до сойму? Чому не зложили мандатів посольських?... Чи не бачили они тоді в сїм всім нарушеня прав природних Русина, підданя нас під гегемонію польську?

Ні, всего того ніхто не бачив. Проводирі і політики наші узнали той стан річи за добрий, не протестовали проти него, тільки, на диво! стали опять поза конституційною легальною дорогою писати до Відня нові адреси і пропамятні

любив його найбаче за його добрий голос. Сьпівав Корній дуже добре: було як заведе на поклонах або на пасні своїм високом, оксамитовим тенором — яке сою «Душе моя, что слыши» або инче яке, дак усіх слухачів возьмуть слези.

Перейшовши на «філософію», Корній загадав ся, чим він контентовати-меть ся останні два роки. Віддаючи батьківський залізний характер, він тимив, що батько не дасть більше коштів, а у матери, коли і є яка прихована копійка, дак вельми невелика. Виіздячи на вакації до батьків, Корній пішов, звичайом усіх семинаристів того часу, попрощатись і подяковати ректора і тут до слова розповів свій клопіт про кошти на будучий рік.

— Еге! — мовив ректор — я добре знаю кремезний характер твого батька: сказав — як одривав і не думай — не гадай прохати у його коштів; але вдача і душа у його дуже добрі, тільки треба уміло зачепити його за болоче місце. Ми от-як зробимо: я запишу тебє в бурсу на семинарські кошти. Чого кривив ся? Знаю, що жити в бурсі не до смаку; по вечерницям не можна гайтати: та слухай, ти — зелена голова! в бурсі ти не будеш; батько не пустить; але се зачепить його за живе; накинеть ся він а тебе, може і чубковою покоштуєш; зганьбить

письма, в котрих з одной стороны опять заручали вірність і льояльність, а з другої стороны жалили ся, нарікали і плакали над кривдами, яких дізнають на кождім кроці.

В році 1861. писали ся такі меморіяли веначе з мішка. Ми перейдемо їх в коротці, і застановимо ся знову над користями, які нам з них довелись. Здаєть ся нам однакож, що і тут легко прийде ся констатовати, що центральне правительство не щиро з нами думало.

Чи не гарний результат?

В пятім меморіялі з 30. вересня 1861. р. виражена прозьба поновна о заведенє языка руского в школах і урядах; однакож вие міністерство і сей пятій меморіял зволило зложити ad acta. Розпорядження бо міністеріяльні, наказуючі, щоби урядники в східній часті Галичини виучались до якогось речинця языка руского, ті розпорядження не можемо уважати яко добуток пятого меморіялу, позаяк міністерство ніколи не дбало о екакутиву.

Пізнійше поговоримо о дальших меморіялах; на тепер мусимо опять сконстатовати, що і в 1861. році центральне правительство збувало нас лиш солодкими словами та ласкавим поглядом, а в ділі самім не дбало зовсім о органічний і розумний розвій нашого народу.

(Дальше буде).

Виборчий рух.

Звичайною неправильністю повітових властей при переведеню правиборів є, що за пізно оголошують речинці правиборів, які маюць бути оповіщені плякатами в кождій громаді на три дні наперед. З ріжних сторін жалують ся дописувателі, що староства держать у великій тайні речинці виборів, а відтак оголошують їх по громадах пізним вечером перед днем правиборів. Очевидно, що заушники і сторонники догідного кандидата довідують ся вчас і при їх помочи переводить ся правибори. Другою неправильністю, якої допускають ся староства при тенерішних виборах, що в одних громадах визначають число виборців після нового спису з р. 1900, а в других після давного спису 1890. р., під претекстом, що новий спис ще не затвердила статистична комісія у Відни. І так з Борщова Русини подали рекурсе до намісництва против визначеню девять виборців, коли після послідного спису припадає на Борщів десять виборців. Так само в стрийській повіті село Тухля звернуло ся телеграфічно до президії намісництва против визначеня двох, замість трех виборців. Такі самі крутіства діють ся також по інших повітах.

В Збаражжю відбуло ся дня 11. с. м. передвиборчі збори, на яких б. посол Остапчук зложив посольське справозданє. Збори ухвалили ему вотум довіря і вибрати комітет, котрий має заняти ся переведенем нових виборів до сойму.

і мене; дарма! перетерпи; за годину одійде і кошти дасть.

Ректор вгадав. Скоро Корній розповів батькови, що його записали в бурсу, він так і накрив його мокрим рядном:

— Дак і ти, вражий сину, в жебраки пішов! суворо гомонів старий Малюк: в неспущих хліб однимаєш! старого мриняньского пона в неславу вводив! а був би ти скис маленьким! Бач, недотепе! не зумів власною головою та працею контентовати ся тай поліз на легкий хліб; лежебоком замануло ся стати! да я тебе за се, знаєш як! Забув все, Арде, що у нас сила-силезна людей злидаріло, яким і Бог велів давати дітий до бурси, а у мриняньского пона, хоч і нема битих талярів повної скрині, тай злидні у його ще не кублять ся... Геть! щоб більше про се я і не чув; зараз прося ректора виписати тебе з бурси, я й сам до його напишу... Бач, який приятель.

Довго гомонів і шпегів свого сьня старий піп, а такі послі вакації дав синові кошти і на «філософію» і на «богословію».

(Дальше буде).

В Городенцині — після донесень польских часописий — др. Окуневский розвинув широку агітацію за своєю кандидатурою і має надію перейти при виборах. Проти него стає обшарник з Жукова, Антін Теодорович.

«Галічанін» подає в сяжневих дописях справозданя з віч устроюваних адв. Дудикевичом в коломиийскім окрузі. Оноді відбули ся такі збори в Печеніжині, де затверджено кандидатуру сего маститого рублевича.

З Бережанщини пишуть до «Діла»:

Передвиборчі збори, скликані «Селяньскою Радою» в Бережанах дня 2. с. м., зайвили ся за кандидатурою п. Тимофея Старуха зі Слободи золотої. Против его кандидатури був на зборах лише один-одинокий хлоп Кульматичкий, звівний кацап з Городища та ему не дивниця, бо він ще не прозрів, хто він. Всі же зібрані селяне не дали собі й говорити про висунену «твердимп» кандидатуру о. Е. Дудровича з Таврова, котрого мабуть сфорсували кандидувати, аби лише киринити. «Тверді» не явили ся, не явив ся і о. Дудрович, а тільки прислав зголошенє своєї кандидатури на письмі язиком московским.

НОВИНИ.

— Календар. В середу: гр.-кат. Маковеїв; рим.-кат. Евзебія. — В четвер: гр.-кат. Стефана; рим.-кат. Вознесєня Пр. Діви.

— Загальні збори «Бескида» в Сяноці, руского товариства задаткового, відбудуть ся дня 15-го н. ст. серпня о 8. годині пополудни. На порядку деннім: вибори ради надзираючої, дирекції і комісії контрольної.

— Пять концертів під артистичним проводом дир. Яна Галя і при співучасті пії Ловатиньскої, кольоратурової сьпівачки львівского театра, п. Шляфенберга, героичного тенора заграничних опер і п. Носалевича, баса надворного театра в Альтенбургу, відбуде ся: в Щавниці в середу дня 14. с. м.; в Крилиці в п'ятницю дня 16. с. м.; в Римахові в суботу дня 17. с. м.; в Івонічу в неділю дня 18. с. м. і в Трускавці в понеділок дня 19. с. м. Програма складає ся з оперових арий і пісень, між якими буде кілька нових композицій Галя, сьпіваних з манускрипту, а імена концертантів дають найбільшу поруку сьвітлого поводження сих концертів.

— Сьвятиня драматичної музи — як ми вже перед кількома тижнями доносили — має стати у Львові на розі Підваля а ул. Рускої. По нарадах ширшого загалу львівских Русинів, за згодою товариства «Просьвіта», Комітету будови руского театра і Товариства імени Котляревского та по вислуханю фахових наших будівничих пп. Івана Левиньского, Василя Нагірного і Сильвестра Гавришкевича — Головний Виділ Товариства «Просьвіта» закупив згадану реальність за 90.000 корон. Заким збере ся більший фонд, що уможливить звалити куплену стару каменіцю і приступити до будови нового театрального будинку, буде ся чинишом з набутої реальности сплачувати банковий довг, що тяжить на ній в квоті около 30.000 корон.

Сим зроблено початок великого діла, тепер стараймо ся всі довести сей почин до успішного кінця. Складки і жертви на будову руского театра у Львові приймає канцелярія Товариства «Просьвіта» і Драматичне Товариство ім. Котляревского (оба товариства у Львові, Ринок, 10).

— В справі еміграції видало тернопільське староство обіжник до всіх війтів, в котрім під карою 200 К. закаує видавати сьвідочтва подорожи і поручає поучити людей, котрі хотять емігрувати, щоби, заким продадуть свє майно, насаперед постарали ся о пашпорт і заявили, до котрого краю емігрують, через котрого агента, хто їде і який фонд сподіває ся мати на подорож. Виданє сего обіжника спонукала та обставина, що громади видавали людем, маючим емігрувати, сьвідочтва моральности, з котрими они в послідній хвили приходили до староства, гадаючи, що стане вже такої легітимациї. Власть мусить часто відмовляти паспортів людем належачим до войска, а наслідки бувають такі, що нераз цілі родини виставляє ся на страсти, тратять ціле майно, а відтак не маюць кутика, де би могли вернути і скитають ся, як то стало ся в послідних часах з одною родиною з Покропівної.

— З львівської судової салі. Вчєра оголошено засуд в справі уличних розрухів у Львові, які збули ся дня 29. цьвітня с. р. За злочин публичного насилля засуджено на тяжку в'язницю: Максима Карпяка на 1 рік, Івана Комендаїчного, Михайла Стецєру, Івана Стецєру і Івана Вайсєбера на 8 місяців, Василя Серденка, Івана То-

машевського, Франца Ковалю, Стефана Остапчука, Тому Дзєня і Андрея Лазаревича на 6 місяців, Стефана Сіжажа і Костя Станіславського на 5 місяців, Людвіка Глінського, Івана Шура і Івана Дяка на 4 міс., Валеріяна Ненцого на 14 днів відокремленого замкнення (так лагідно з огляду на його вік, бо має 14 літ). За збіговище признано винуватими і засуджено на арешт: Прокопа Стодолку на 3 місяці, Войтіха Клієвського, Зубача і Шпачковського на 1 міс., а Галушку на 7 днів. Майже всі засуджені прийняли вирок.

— Суд окружний яко торговельний в Бережанах подає до відомости, що директорами товариства взаємного кредиту «Надія» в Бережанах вибрані: др. Андрій Чайківський, адвокат в Бережанах, о. Теодор Кордуба, декан і парох в Бережанах, а яко заступники директорів Николай Шущинський, учит. гімназії в Бережанах, Александр Чубатий, руский священник в Бережанах, Антін Ралько міщанин і купець в Бережанах.

— Генрих кн. Орлеанський, про котрого смерть оноді донесли телеграми, уродив ся в Гам в 1867. році. Померший був загорілим любителем далеких подорожий по незнах краях Африки і Азії. Першу виправу кн. Генрих відбув в 1889—1890 р. з Бонвалетом через середущу Азію до Індії східної. Від сего часу не було року, аби кн. Генрих не відбував наукових подорожий Онис его пригод і здобутків виправ печатав париский дневник «Figaro». Географічне товариство в Парижі нагородило князя золотою медалею, а французьке правительство наділило его крестом почесної Легії. Ще перед смертю князь Генрих мав надію відбутти подорож до Китаю і Японії, однак надія завела. Князь Генрих був стрийним братом претендента до французької корони кн. Людвіка Філіпа Орлеанського.

— Напад. В Любіню великим, звисім купелевім місці коло Львова, напали оноді п'яти паробки на ціле товариство купелевих гостей, з котрих три особи їхали на колесницях, а чотири в повозці. Напасники почали бити колами і колиб не скоро поміч жандармерії, ся пригода була би скінчила ся кроваво. Один з напастованих, на котрого найперше кинули ся панюги, утік до корчми, і так уратовав свої ребра від бучків. — Трех найпохоніших до бійки паробків арештувала жандармерія і відставила їх до суду в Городку. Вже передше трапляли ся подібні напасти в Любіню, тому можна надіятися, що на жадане дирекції купелевого заведення побільшать тепер постерунок тамошньої жандармерії.

— Тіло Крісіного, про котрого смерть ми вчєра донесли, зложено в гостинній кімнаті вилді «Ліна». При катафалку стоїть почесна сторожа, а ветеранів кампанії Гарібальдіого. Покій, де Крісіні звичайно працював, опечатано, а завіщане отворив вчєра нотар. Крісіні писав его власною рукою. Мастку майже ніякого не оставив, бо весь прихід видавав на патріотичні ціли. Спадкоємницею сего, що ще лишило ся, назначив свою жену. — Похорони відбудуть ся дня 15. с. м. Провінціальна рада в Палермо збрала ся вчєра на засіданє і ухвалила спровадити тіло покійника до Палермо і похоронити его в Пантеоні.

— О дівчину. Дня 4. с. м. прийшли два паробки до Цуцїлова, надвірнянського повіта, і забавляли ся при горівці з одною з тамошних дівчат. Один з них зове ся Литвак, другий Кафліньський, оба з сусідного села Переросля і оба старали ся о руку тої дівчини. Вертаючи в ночи до дому, Литвак взяв до товариства ще паробка Мельника. Коли всі три переходили лісом, Литвак кинув ся на Кафліньського. Сей у власній обороні добув ножика і зранив ним наперед Мельника в лице, голову і черево, а відтак дістав і Литвак пять ран. Мельник скінчив житє рано, признавши, що в змові з Литваком наміряли добре оббити Кафліньського. Стан Литвака, хоч пораненого, не є грізний.

— Право публичности признав міністер просвіти слїдующим школам в Галичині: дво-клясовій школі лютерській в Йосефсбергу, дроболицького повіта, чотиро-клясовій приватній школі женській Уршулянок в Коломиї і три-клясовій школі видільовій женській удержуваній Сестрами Милоседия в Ланьцуті.

— Заведеню садівничому в Заліцїках признало міністерство рільництва на заложєнє і урядженє заведеня запомогу в сумі 40.000 корон платних в річних ратах. Крім того признало міністерство на біжучі видатки заведеня по 5.000 корон річно через 5 літ, почавши від 1901. р.

— Маневри переміського корпусу відбудуть ся від дня 23. с. м. до 6. вересня межі Хировом а Нижанковцями.

— Осторога для хліборобів! Др. Маріян Раціборський професор рільничої школи в Дублянах, оголошує отсе письмо до хліборобів: Зі східної часті краю доходять від місяця вісти про великі шкоди, які наносять конюшині, люцерній, хорохови, цукровим буракам, тютюневи — гусениця чорна, передше мовби незнана. В послїдних днях я переїхав ціле галицке Поділе, аби пізнати важніші ростиної недуги, і згаданой гусениці я ніде не бачив, але кожний мусить за-

мітити нечислене множество дрібних метеликів, котрі в день сидять супокійно на листках, а в ночи літають. В богато місцях вистанє ударити палицею по листак конюшини або бураків, а хмары метеликів підлітають в гору, почім знов сідають на листки. Є їх так багато, що літають навіть в залізничних вагонах коло Чорткова. Сих метеликів ніхто не вилловлює (на дошки намащені клеєм), длятого можна побоювати ся, що за кілька або кільканацять днів нове їх покоління рознічне знов господарку знищеня. Проти гусениць, що виступають в такій силі, як ся, найліпше посипати ростины порошком свіжого гашеного вапна. В сей спосіб п. Світецкий уратовав сего року свій тютюн в Оконах св. Тройці. Гусениці череносять ся зі скошеної конюшини і люцерни на сусідні поля з бураками і тютюном, тому можна зарадити почасти сій еміграції, коли межі посипле ся порошком з вапна. Такі метелики появили ся не лише на Поділю, але також в околицях Львова роїть ся від них конюшина і люцерна.

— Авантюри офіцирів в Тішині. Межи одним з горожан в Тішині а офіциром прийшло в гостинниці до сучерчки і з обох сторін ували обиджаючи вислови. Гоноровий суд війсковий, до котрого удав ся офіцир, заявив єму, що не може жадати від свого противника оружної сатисфакції, бо той не є ані офіциром резервовим, ані не займає такого становища, аби его уважати за достойного противника, полишаючи офіцирови пошукати собі сатисфакції в якій-небудь дорозі. Тоді офіцир, прибравши собі до помочи двоє товаришів-офіцирів, напав на противника на дорозі і ударив его трішачкою в лице, а другий офіцир добув шаблі і завдав єму глибоку рану в руку. Німецькі дневники, підносять ту справу та пригадують подібні події в Перемішлі і Ігльві і додають, що час би вже було зробити конєнь таким істориям, а то так в інтересі добрих відносин межі армією а цивілістами, як і в інтересі публичного спокою.

— Гебрайский словарь. В Єрусалимі розпочато друк гебрайського словаря, котрий вийде в обемі 700 аркушів і буде коштувати 50 зр. Друк буде коштувати 40.000 франків, а покривє їх в часті «Alliance Israélite», що збирає рівночасно передплату на поодинокі випустки того словаря.

— Грецькі розбійники. В Пірею коло Атин утворило 40 Маніятів, т. є жителів з гір, з околиць Спарти, тайний союз, до котрого належала також хороша 20-літня дівчина, і присягли собі, що будуть одні другим помагати та один друга ратувати підчас розбоїв, коли би того треба. Передовсім постановили пімстити ся на тих, що не хотіли приступити до їх союзу, а головно на якімсь Ракавулякосі, що їх зрадив. Узброєні від голови до ніг, напали они недавно тому на него на далеком передмістїю Пірея, і ва віддалєних 20 кроків зачали стріляти на всіх, що лиш показали ся з хати. Двох людей а межі ними й того Ракавулякоса, убали на місці. Тоді всі жителі тої хати і сусїди зачали боронити ся від розбїшаків, і так завелась справдешна битва, підчас котрої зранено 4 жінки. Коли надбігла поліція, розбїшаки повтікали в гори.

— Порядок мусить бути. Річ діє ся у Франції, але так само могла би діяти ся і у нас. До порядку належать, щоби податник платив свої податки. Але коли податник виграє раз процес против «нобираючої» в асти, то всі его товариші долі тішать ся з того. На жаль париский інжинер від залізниць Теофіль Вільдіє не може поки-що сказати того о своїй справі. Вернувши із своєї повесільної подорожі застав він на свій превеликий страх своє помешканє розбите, а свої меблі опечатані урядовими печатками. Та несподіванка була для него тим прикрїйшою, що до примусове поступованє наступило за податок в сумі 6 франків і 5 сантимів від вельоцинеда, котрий Вільдіє завсїди точно платив та й мав на то поквіттованя. Его взяла злість за таке поступованє і він заізвав екекютора податкового Віга, та зажадав відшкодованя і знесєня фантованя. При судовій розправі екекютор податковий предложив із своєї сторони виставленє зовсім в порядку розпорядженє уряду податкового, наказуюче єму, щоби він за залагаючих 6 франків і 5 сантимів податку зафантував інжинера Вільдіє. Екекютор додав: «Коли поборець податковий помилив ся, то чіпайте ся его, а не мене, бо я роблю лиш то, що мені кажуть». Чи податок дійсно залагає, чи ні, то мене нічого не обходить.

— Смерть в спіритусі. Велика фірма спіритусова Кароль Вінтер в Будапешті добачила, що з єї магазину пропадає десь велика маса спіритусу ще перед его оподаткованєм. Підозріне впадо на урядника фірми якогось Анджелі. Анджелі зміркувавши, що его підозрівають, щез десь. Аж оноді добачено его тіло в однім з резервоарів спіритусових. Вісім годин вишомповувано спіритусу з резервоару, аж остаточно видобуто тіло самоубійнича. Видко, що відбираючи собі житє, хотів ще й на фірмі пімстити ся, бо зробив її своїм самоубійством шкоди на 20.000 К.

— П'яні риби. В Рендіг (в Пенсильвенії) в Сполучених Державах північної Америки вибух в

одній з більших горалень великий пожар і, аби не прийшло до вибуху, випущено до сусідної річки около 200 великих бочок спіритусу. По якімсь часі показало ся на ріці цікаве явище. Множество малих і великих риб виправляло на воді чудацькі штуки а ще більше риб плавало по ріці якби неживі. Збігли ся люде і наловили руками богато п'яних риб. Но «п'яний переспить ся» — так і п'яні риби скоро протверезили ся в холодній ріці і пірнули в глибини.

Ц. к. Дирекция залізниць державних у Львові оповіщує:

«Газета Львівська» оголошує публичне розписанє на доставу матеріалу деревляного, яког о ц. к. Дирекция залізниць державних у Львові буде потребувати на рік 1902. Дотичні офerti, зладжені на приписаних бланкетах, належить внести найдалше до 10. вересня с. р. до 12. години в полудне до згаданой ц. к. Дирекції у Львові. — Близій услівя сеї достави подані в «Газеті Львівській», а можна їх переглянути також в III бюрі ц. к. Дирекції залізниць державних у Львові.

— Конкурс. Тов. «Шкільна Поміч в Коломиї» прийме з початком 1901/2 року шкільного около 33 учеників рускої гімназії (кляє пригатовляючої і I—VIII-ої) до свого Інститута. Своім питомцям дає Інститут ціле удержанє, надвір і провід домовий, а також і меншу поміч в науці. Оплата виносить на рік 4 К за інвентар, 2 К на кореспонденційні видатки, 2-40 К за річну вкладку членську і місячно від 16—34 К, а за пранє біля 1 К — платних кожного місяця з гори. Тоті, що хотіли би бути прийняті за низшою оплатою, як 34 К, мають залучити до просьби крім деклараций місячної оплати свідочтво убожества. Питомці мусять при прийнятї виказати ся, що мають три рази змінити біля на постіль, 6 пар біля, 6 ручників, 6 хусточок до носа, єйник і 2 пари обуви. Кожний прийнятї дістає карту прийнятї, без котрої не єсмє спровадити ся до Інститута. Зголошувати ся треба до товариства «Шкільна Поміч в Коломиї» на руки директора рускої гімназії до 25. серпня с. р.

Від Виділу «Шкільна Поміч в Коломиї», дня 5. липня 1901. — Гр. Наливайко, секретар.

Просимо наших ВП читателів присилати нам інформації про виборчий рух на провінції. Редакция.

Посмертна + оповістка.

— О. Йоахим Савчин, парох в Мхаві, балгородського деканата, переміської єпархії, упокоїв ся дня 9. с. м. в 77. році житя а в 49. р. єввященства. В. в. п.!

— О. Яков Горкий, священник-ювилат, парох в Зеленій, буцацького деканата, станіславської єпархії, упокоїв ся в 80. році житя, а в 54. році священства. В. в. п.!

Телеграми.

Відень, 13. серпня. Vaterland доносить, що вієть про уступленє мін. Резека є неправдива.

Відень, 13. серпня. По кн. Генриху Орлеанським заряджено 4-дєвну жалобу двірську.

Відень, 13. серпня. Нові паперові 10-коронівки, котрі появлять ся в вересні с. р., будуть мали дату з дня 31. марця 1900. Они будуть 120 міліметрів широкі, а 80 міліметрів високі. Краска банкнотів є фіолетова.

Любляна, 13. серпня. В «Домі католицьким» відбули ся виборчі збори словінського католицького-народного стороництва, скликані п. Сустерціцом, послом до державної ради. П. Сустерціц здав справу зі своєї посольської діяльности і обговорював внутрішню ситуацію. Збори ухвалили єму заяву довіря.

Кронберг, 13. серпня. Вчєра привезено моцї цїсарєвої Фридриховой на дворець.

Триєст, 13. серпня. Розійшла ся ту вієть, що на кораблі «Позейдон», який прибув з Царгороду, один з моряків занедужав на чуму.

Софія, 13. серпня. Судова розправа, що розпочала ся вчєра проти македонських заговірників, є тайною.

Пекін, 13. серпня. Правильне китайське війське освободило бельгійську місью в західній Монголії від напасти Боксерів.

Берлін, 13. серпня. В тутєшних дипломатичних кругах уважають певною річю, що задля смерти цїсарєвої Фридриховой сего року не буде стрічі цїсаря Вільгельма з російським царем.

